

PRÁVO

- svoboda = možnost jednat podle své vlastní vůle
- etika = zabývá se morálkou, lidskými mravy, co je spravedlnost, co je zlo
- spravedlnost = filosofický termín, spojen s morálkou a právem ???

Právo

- systém pravidel (právních norem), která mají určitou formu, vydávané státem, stát si vynucuje jejich dodržování
- právo – minimum morálky, pokud nestačí normy morální, nastupuje právo
- společenský život je regulován normami
- přirozené právo: narodíme se s ním, mají je všichni lidé (právo na život, jsou v LZPS, nezávislé na státu)
- pozitivní právo: je dáno zákonodárci, státem v předepsané podobě
- právo subjektivní: my jako subjekt máme na něco právo (oprávnění chovat se určitým způsobem)
- právo objektivní: možnost chovat se určitým způsobem, sankce za nedodržení
- význam práva: kontrola sociálního jednání, prevence patologického chování, represe (potrestání lidí, kteří hrozně moc zlobili), ochrana společnosti

Právní stát

- moderní státy, vláda práva, státní moc je omezena právem
- jednotlivec může vše, co není zákonem zakázáno, zatímco stát může jen to, co je zákonem povoleno
- spravedlnost, právní jistota, spravedlivá rozhodnutí, všem je měřeno stejně
- zákonnost – stav společnosti, který je v souladu s právem

Mezníky vývoje práva

- do vzniku prvních civilizací existuje jen právo obyčejové/zvykové = pravidlo, jež je dlouhodobě považováno za platné
- kodifikace = písemné zachycení a zveřejnění zvykového práva ... psané právo
- kodex = zákoník (uspořádání do určitého systému)
- největší význam má pro nás římské právo, jelikož z něj vychází to současné
- zákoník krále Ur Nammu – nejstarší zákoník
- Hammurapiho zákoník, oko za oko, zub za zub, platilo však jen v nejnižší vrstvě společnosti
- nerovnost práva ve starověku, středověku a raném novověku

Samozřejmě tortura, to všechno znáte.

Zuzko, Zuzano, děkuji.

Nevím teď, kdo se ptal, přesně.

Budou tam i svědci vyslýchání.

Usnesla jsem se, že budeme dodržovat rozvrh.

Polehčující okolnosti: *něco přečte*, nevím přesně co to je

... co bych tady ještě našla zajímavého... no je to všechno spíš odpuzující

todle nemusíme, todle víme, todle jsme ještě asi nepitvali

No tak se musíme podívat, to máte pravdu, to já si tady budu muset nechat a dostudovat

Ondro, byla bych vděčná, kdybyste přestal konsumovat ten banán.

Nechci, abyste se zahltili nějakými fluskulemi, kterým nebude nikdo rozumět.

PRÁVO

- Římské právo: systematicčnost, detailZákon dvanácti desek – první soupis římského práva, desky vystaveny na římském fóru
- Theodosiův kodex: kodifikace veškerého tehdy platného práva (římský císař Theodosius II.)
- Corpus iuris civilis (byzantský císař Justinian)
- ve středověku kanonické (= náboženské) právo, platilo pro kněží, na universitách
- Boží důkazy = ordály, jak bůh zjeví svoji vůli
- útrpné právo: mučení, inkvisice
- kladivo na čarodějnice: návodný text, jenž má pomoci s hledáním temných sil
- Jindřich František Boblig byl posedlý lovením čarodějnic, má jich na svědomí asi sto

Právní vývoj v českých zemích

- Zákon sudnýj ludem od Konstantina a Metoděje, základ trestního a rodinného práva
- Dekreta Břetislavova, má být svčená neděle, vystupuje proti nemanželským dětem či proti pohanským zvykům
- Statuta Konráda II. Oty, potvrzuje šlechtě i církve dědičnou držbu statků
- Horní zákoník Václava II., jakým způsobem operovat v dolech
- Karel IV., založení Karlovy university (1348)
- právo: městské, dvorské (kolem krále na hradě), zemské (šlechta), kanonické (církve) – právní partikularismus
- Vladislavské zřízení zemské: pokus šlechty strhnout na sebe moc a vyřadit ze zemských sněmů měšťany
- Obnovené zřízení zemské: rozšíření zemských sněmů o stav církevní, dědičnost trůnu
- reformy Marie Terezie a Josefa II.
- Všeobecný zákoník občanský
- Ústavní listina ČSR 1920, Ústava 9. května 1948, Ústava ČSSR 1960, zákon o federalisaci 1968, Ústava ČR 1993

Prameny práva

- právní předpis = právní normy, jež mohou mít podobu zákona, opatření, vyhlášky, vládní nařízení
- obyčej = dlouhodobě zachovávan
- precedent = případy dosud právně neupravené, vzor pro rozhodování v budoucnosti
- normativní právo = v mezinár. právu normativní smlouvy, upravuje celou skupinu právních vztahů

Právní normy

- zákon, předpis, vyhláška
- musí být ve shodě, je jimi tvořen náš právní systém, základní stavební jednotka práva

Samozřejmě tortura, to všechno znáte.

Zuzko, Zuzano, děkuji.

Nevím teď, kdo se ptal, přesně.

Budou tam i svědci vyslídání.

Usnesla jsem se, že budeme dodržovat rozvrh.

Polehčující okolnosti: *něco přečte*, nevím přesně co to je

... co bych tady ještě našla zajímavého... no je to všechno spíš odpuzující

todle nemusíme, todle víme, todle jsme ještě asi nepítvali

No tak se musíme podívat, to máte pravdu, to já si tady budu muset nechat a dostudovat

Ondro, byla bych vděčná, kdybyste přestal konsumovat ten banán.

Nechci, abyste se zahltili nějakými fluskulemi, kterým nebude nikdo rozumět.

PRÁVO

- platí pro všechny, je vydáván v předepsané podobě, stát si může vynucovat dodržování právních norem
- může být zrušena = derogace, nebo je zrušena jen část a je doplněna novou = novelisace
- zavazující (přikazuje – třeba platit daně, zakazuje – neřídít pod vlivem drog) x opravňující (můžeme jít k volbám)

Působnost

- osobní = na koho se vztahuje (volit v Česku mohou jen Češi)
- místní = kde působí (třeba zákaz ohňostrojů v Brně)
- věcná = co vymezuje
- časová = odkdy je účinná
- retroaktivita je zakázána

Závaznost

- donucující = bezvýhradně závazná
- podpůrné = norma, od kterých se lze odchýlit
- nezakazuje-li to zákon výslovně, mohou si osoby ujednat práva a povinnosti odchylně od zákona

Struktura

- hypotéza = dojde k situaci, ve které bude právní norma využita, např. “každý řidič”
- dispozice = samotné pravidlo chování, např. “musí jezdit vpravo”
- sankce = co se stane, pokud to nedodrží, např. “jinak zaplatí pokutu”

Platnost a účinnost

- platnost = dnem zveřejnění, odkdy je součástí právního řádu
- účinnost = odkdy zavazuje adresáty
- $P = Ú$ ... účinnost stejná jako platnost
- účinnost dnem, který je uveden na konci právní normy
- není-li uvedeno, potom nabývá účinnosti po 15 dnech od zveřejnění ve sbírce (legisvakanční lhůta), vacatio legis = doba mezi platností a účinností

4.12. viz Hanka

5.12. taky

PRÁVNÍ ZÁSADY

-obecně platné (neznalost zákona neomlouvá, rovnost před zákonem, právo na spravedlivý proces)

-konkrétní (není zločinu a trestu bez zákona, smluvní svoboda)

Samozřejmě tortura, to všechno znáte.

Zuzko, Zuzano, děkuji.

Nevím teď, kdo se ptal, přesně.

Budou tam i svědci vyslídání.

Usnesla jsem se, že budeme dodržovat rozvrh.

Polehčující okolnosti: *něco přečte*, nevím přesně co to je

... co bych tady ještě našla zajímavého... no je to všechno spíš odpuzující
todle nemusíme, todle víme, todle jsme ještě asi nepitvali

No tak se musíme podívat, to máte pravdu, to já si tady budu muset nechat a dostudovat

Ondro, byla bych vděčná, kdybyste přestal konsumovat ten banán.

Nechci, abyste se zahltili nějakými fluskulemi, kterým nebude nikdo rozumět.

PRÁVO

PRÁVNÍ PYRAMIDA

-zákonné právní normy:

1. Ústava ČR
2. LZPS, ostatní ústavní zákony
3. Zákony a zákonná opatření

-podzákonné právní normy:

4. Nařízení vlády
5. Vyhlášky ministerstev
6. Vyhlášky a nařízení obcí a krajů (omezeno místní působností)

VYDÁNÍ PRÁVNÍ NORMY

-parlament (zákony, zákonná opatření)

-ministerstva (vyhlášky)

-obce (vyhlášky a nařízení)

APLIKACE PRÁVA na danou situaci:

1) k něčemu dojde - zjišťuje se, co se stalo

2) výklad právního předpisu

3) použití právní normy

Právní vztah

- společenský vztah mezi dvěma a více subjekty
- subjekt PV: třeba (kupující, prodávající) = právnické a fyzické osoby, mají práva a povinnosti
- objekt PV: čeho se to týká
- obsah PV, 4 základní povinnosti, co musí subjekty dělat
- Fyzické osoby: jsou způsobilí mít práva a povinnosti, jsou svéprávní (od 18)
- Právnické osoby: uměle vytvořena ucelová sdružení osob nebo majetku (společnosti, strany, spolky nadace)
- Orgány veřejné správy (obec) a stát a státní orgány
- existence právní normy
- právní já nevím koncim, je to u Honzy – co ne není lol

Právní postavení osoby

- pasivní – být subjektem práva – automaticky, dědické právo i když nenarozené dítě, atd. já mám právo sedět
- aktivní – dělám právo, uzavírám smlouvy – od 18 jsem svéprávný a dělám právo, ve výjimečných případech může být svéprávnost omezena, do 18 let mají děti svého zákonného zástupce, psych. slabší podpůrce, taky sem patří způsobilost k protiprávnímu jednání – jsme potrestatelní od 15 let

Samozřejmě tortura, to všechno znáte.

Zuzko, Zuzano, děkuji.

Nevím teď, kdo se ptal, přesně.

Budou tam i svědci vyslýcháni.

Usnesla jsem se, že budeme dodržovat rozvrh.

Polehčující okolnosti: *něco přečte*, nevím přesně co to je

... co bych tady ještě našla zajímavého... no je to všechno spíš odpuzující

todle nemusíme, todle víme, todle jsme ještě asi nepítvali

No tak se musíme podívat, to máte pravdu, to já si tady budu muset nechat a dostudovat

Ondro, byla bych vděčná, kdybyste přestal konsumovat ten banán.

Nechci, abyste se zahltili nějakými fluskulemi, kterým nebude nikdo rozumět.

PRÁVO

Právní ochrana

- systém soudů v ČR – čtyřstupňový, dvouinstanční (odvolací x dovolací)
- soudce – má 30 let, justiční zkoušku, musí být samozřejmě absolventem právnické fakulty
  - samosoudce – jen jeden, menší procesy
  - soudní senát – 3, 5 členů, předseda senátu (soudce) a přísedící (občan starší 30 let), jejich hlasy mají stejnou moc
- typy soudů, už víme

Dělení práva

- právo mezinárodní x vnitrostátní
- právo veřejné x soukromé
- právo hmotné (trestné činy, jejich tresty) x procesní (postup, jak se domoci práva, jakým způsobem bude právo aplikováno; jak mám soudit)
- právo kontinentální (kodexové, evropské) – prvotním právním pramenem zákon, právní normy seskupovány do zákoníků (kodexů), soud právo aplikuje-nalézá, nikoliv vytváří, zdrojem starý Řím, Napoleon x anglosaské (soudcovské, angloamerické) – není rozhodující právní norma, soudce právo vytváří skrz precedency (první rozhodnutí v určitém případě), není dělení na právo veřejné a soukromé

Soukromé právo

- takové právo, kde si jsou subjekty rovny (čili není zde stát, který je nadřazen)
- princip rovnosti, princip symetrie
- patří sem právo občanské, obchodní, rodinné, pracovní

Občanské právo

Věcná práva – Vlastnické právo

- můžu věc vlastnit, držet, užívat, atd.
- vlastnit lze věc hmotnou (movitost x nemovitost) i nehmotnou (duševní vlastnictví – vynálezy, umění)
- nabytí majetku
  - převodem = smlouvou (darování, koupě)
  - přechodem = dědictví
  - přivlastnění – v lese sbírám houby, přirozený přírůstek – na zahradě mi vyrostou ovoce, umělý přírůstek – já dám svolení, že si někdo postaví stavbu na mém pozemku, smíšený přírůstek – když něco zaseju na cizím pozemku, tak mi bude patřit to, co na něm vyrostlo, vyvlastnění státem – vezmu ti to

Samozřejmě tortura, to všechno znáte.

Zuzko, Zuzano, děkuji.

Nevím teď, kdo se ptal, přesně.

Budou tam i svědci vyslídání.

Usnesla jsem se, že budeme dodržovat rozvrh.

Polehčující okolnosti: *něco přečte*, nevím přesně co to je

... co bych tady ještě našla zajímavého... no je to všechno spíš odpuzující
todle nemusíme, todle víme, todle jsme ještě asi nepitvali

No tak se musíme podívat, to máte pravdu, to já si tady budu muset nechat a dostudovat

Ondro, byla bych vděčná, kdybyste přestal konsumovat ten banán.

Nechci, abyste se zahltili nějakými fluskulemi, kterým nebude nikdo rozumět.

PRÁVO

- vydržení – v dobré víře něco spravuji, myslím si že je to moje, po nějaké době to bude moje (3 roky movitost, 10 let se nemovitost)
- když něco najdu musím to odevzdat, nejlíp na policajty nebo úřad
- po roce s nálezem může zacházet obec, po deseti letech se stává vlastníkem věci
- zánik vlastnického práva
  - relativní (vztahuje se pouze k jedné osobě – například věc prodáme), absolutní (věc je spotřebována, zničena)
- spoluvlastnictví
  - podílové (každý má nějaký díl dané věci, o průběhu rozhodují společně podle toho, jak velký díl vlastnictví mají, předkupní právo – pokud se jeden z nich chce zbavit vlastnictví, mají ostatní spoluvlastníci přednost před ostatními),
  - společné jmění manželů – když by jeden z manželů zemřel*a, ten, kdo žije, vlastní polovinu majetku a druhá polovina je toho, který zemřel; pokud není uzavřena předmanželská smlouva, to potom nemusí platit
- vlastnictví nehmotné věci – duševní vlastnictví – neřeš to

Dědické právo

- dědic = pouzůstalá osoba, dědictví = pozůstalost, zůstavitel = ten, kdo po sobě zanechává dědictví
- přechod práv a povinností na dědice
- způsoby dědění

A. závěť (testament, poslední vůle)

- může být pořízena různými způsoby
  - holografní – zůstavitel dosud žije, sepíše vlastní rukou, podepíše se a napíše datum
  - allografní – zůstavitel ji napíše na počítači, datum, podpis, podepsání 2 svědci
  - notářský zápis
  - závěť s úlevami – mimořádné situace, třeba padající letadlo, uděláme před pilotem ???
- má přednost před děděním ze zákona
- neopominutelný dědic (dnes nepominutelný dědic) – děti, pokud je dítě nezletilé, musí dědit alespoň 3 / 4 toho, co by dědil ze zákona; pokud je zletilý, musí dědit alespoň 1 / 4 toho, co by dědil ze zákona
- dědictví lze přijat či odmítnout

B. dědická smlouva

- nejsilnější věc dědická
- má přednost před závětí a před děděním ze zákona

Samozřejmě tortura, to všechno znáte.

Zuzko, Zuzano, děkuji.

Nevím teď, kdo se ptal, přesně.

Budou tam i svědci vyslýcháni.

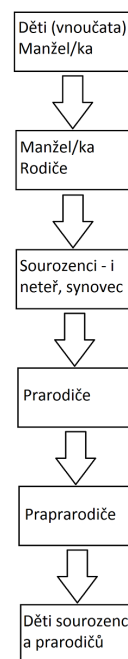
Usnesla jsem se, že budeme dodržovat rozvrh.

Polehčující okolnosti: *něco přečte*, nevím přesně co to je

... co bych tady ještě našla zajímavého... no je to všechno spíš odpuzující
todle nemusíme, todle víme, todle jsme ještě asi nepitvali

No tak se musíme podívat, to máte pravdu, to já si tady budu muset nechat a dostudovat
Ondro, byla bych vděčná, kdybyste přestal konsumovat ten banán.

Nechci, abyste se zahltili nějakými fluskulemi, kterým nebude nikdo rozumět.

PRÁVO

- zůstavitel to nemůže měnit, uzavírá se mezi zůstavitelem a tím, kdo bude dědit
- je minimálně dvoustranná
- bez souhlasu budoucího dědice nelze měnit
- lze podmínit (“až začne studovat vysokou školu”)
- lze vyřešit maximálně 3 / 4 majetku

C. dědictví ze zákona, děcka

- 6 dědických skupin, viz obr
- lze předat celé dědictví (včetně negativ, to jest dluhů apod.) nebo odmítnout celé
- odúmrt' – zůstavitel nemá dědice, majetek tak připadá státu
- odkaz – mimo rodinu může zůstavitel odkázat část svého majetku

Vydědění a důvody

- neposkytnutí zůstaviteli pomoc v nouzi
- odsouzení pro trestný čin
- neřízený život
- musí být uvedeno v závěti

Závazkové právo

- upravuje práva a povinnosti mezi zúčastněnými stranami
- často dluhy: věřitel (komu je dluženo), dlužník (kdo dluží)
- dlužník má povinnost dluh uhradit a věřitel má právo na to, aby mu bylo uhrazeno
- právo je na straně slabší osoby, má ji ochraňovat

Zavinění

- úmysl přímý (šel tam a chtěl mu zničit garáž) a nepřímý (šel tam a myslel si, že by mohl něco udělat – zabít ostrahy v bance)
- nedbalost vědomá (věděl, že porušuje, ale spoléhal, že se to nebude řešit) a nevědomá (nevěděl, že něco porušuje, i když to vědět měl)

Smluvní formy

- pojmenované – jsou přímo v občanském zákoníku (založení společnosti u notáře)
- nepojmenované
- vznikla konkludentně – uzavřena bez formalit, bez sepsání, třeba koupě lístku na šalinu

Nejčastější typy smluv

- ano

Samozřejmě tortura, to všechno znáte.

Zuzko, Zuzano, děkuji.

Nevím teď, kdo se ptal, přesně.

Budou tam i svědci vyslídání.

Usnesla jsem se, že budeme dodržovat rozvrh.

Polehčující okolnosti: *něco přečte*, nevím přesně co to je

... co bych tady ještě našla zajímavého... no je to všechno spíš odpuzující

todle nemusíme, todle víme, todle jsme ještě asi nepitvali

No tak se musíme podívat, to máte pravdu, to já si tady budu muset nechat a dostudovat

Ondro, byla bych vděčná, kdybyste přestal konsumovat ten banán.

Nechci, abyste se zahltili nějakými fluskulemi, kterým nebude nikdo rozumět.

PRÁVO

- kupní smlouva, nájemní smlouva atd.
- spotřebitele chrání instituce (Sdružení obrany spotřebitelů, ČOI atd.)

veřejné právo trestní právo ústavní právo správní právo honzo mně to posílala nějak hanka, nemohl bys to přepokopírovat prosím do toho dřívějšího vtectu, já budu zatím psát to další? ok muzu zkusit

akorát nevím, kde to je počkej já to zkusím najít nevím kde to je zkus hance napsat

4.12. viz Hanka

5.12. taky

SV 15/1 – nikdo tu není

II. RODINNÉ PRÁVO

-soukromé právo

-upravuje vztahy mezi členy nukleární rodiny – rodiče a děti

-dříve samostatný zákon, nyní v OZ

-náhradní péče, manželství

-zásada rovnosti, vzájemné pomoci, ochrany blaha dítěte

-různé typy rodin – nukleární x široká

Úplná x neúplná – chybí 1 rodič

-orientační – ze které já pocházím – jsem dítě x prokreační rodina – co založím -jsem rodič

-matriarchální x patriarchální x rovnostářská rodina

-fce rodiny :

Biologicko-reprodukční – sexuální potřeby, udržení lidského rodu

ekonomická – funkční oba rodiče

emoční – láska, zázemí, bezpečí

-socializačně výchovná – mimino- neutrální živočich, díky rodině socializace, začleňování do lidské společnosti, velký význam

-západní svět - typická monogamie , islámský, tibetský, inuitský – polygamie (polygynie, polyandrie)

MANŽELSTVÍ

-primární cíl manželství – založení rodiny

-trvalé společenství muže a ženy uzavřené zákonným způsobem

-2 svědci, obřad

Samozřejmě tortura, to všechno znáte.

Zuzko, Zuzano, děkuji.

Nevím teď, kdo se ptal, přesně.

Budou tam i svědci vyslídání.

Usnesla jsem se, že budeme dodržovat rozvrh.

Polehčující okolnosti: *něco přečte*, nevím přesně co to je

... co bych tady ještě našla zajímavého... no je to všechno spíš odpuzující

todle nemusíme, todle víme, todle jsme ještě asi nepitvali

No tak se musíme podívat, to máte pravdu, to já si tady budu muset nechat a dostudovat

Ondro, byla bych vděčná, kdybyste přestal konsumovat ten banán.

Nechci, abyste se zahltili nějakými fluskulemi, kterým nebude nikdo rozumět.

PRÁVO

- měli by být seznámení se svou ekonomickou situací, zvyky, rodinou apod. , domluvit se jaká jména budou mít, jaká jména ponesou děti
- stejná práva, stejné povinnosti

Uzavření manželství

- civilní – občanský sňatek, orgán státu, matriční úřad (zahraniční – zastupitelský úřad ČR)

Kdekoli, je to o tom mít oddávajícího co tam vyleze

- církevní sňatek – musí být oddáni představitelem církve registrované v ČR

PŘEKÁŽKY PRO UZAVŘENÍ MANŽELSTVÍ

Incest – příbuzenství v přímé linii – sourozenci, osvojené děti (stepbro/stepsis), rodiče a děti, pozor! - bratranec a sestřenice můžou, ano ew

Duševní porucha , omezená svéprávnost x soud

Nezletilost (x 16 let, soud, těhotenství)

Polygamie – víc než jen 1 manžel/ka

Nedobrovolnost, nevědomost, nátlak (výhrůžky apod.) následně se zruší, je anulováno

DOKLADY PRO UZAVŘENÍ MANŽELSTVÍ

Rodné listy + OP

Pravomocný rozsudek o rozvodu

Úmrtní list manžela/ky

Pravomocné rozhodnutí o zrušení partnerství / smrti partnera

Rodné listy společných dětí

Rodné listy dětí nevěsty (otec není znám)

ZÁNIK MANŽELSTVÍ

-smrtí

-někdo se ztratí -> prohlášen za nezvěstného -> po 5 letech za mrtvého NEBO prohlášen za mrtvého po 7 letech od poslední zprávy

-rozvodem -> 2000 Kč platí navrhovatel, musí se vyřešit péče a výživné o nezletilé dítě

-dohodou - manželství trvá aspoň 1 rok, neshody aspoň 1/2 -anulování sňatku - až se z výše uvedeného důvodu zruší (vážné nevím, proč se ještě musí anulovat)

-změnou pohlaví

NEPLNĚNÍ RODIČOVSKÝCH POVINNOSTÍ

-OSPOD - orgán sociálně právní ochrany dětí - státní orgán, může zasáhnout

Samozřejmě tortura, to všechno znáte.

Zuzko, Zuzano, děkuji.

Nevím teď, kdo se ptal, přesně.

Budou tam i svědci vyslýcháni.

Usnesla jsem se, že budeme dodržovat rozvrh.

Polehčující okolnosti: *něco přečte*, nevím přesně co to je

... co bych tady ještě našla zajímavého... no je to všechno spíš odpuzující

todle nemusíme, todle víme, todle jsme ještě asi nepitvali

No tak se musíme podívat, to máte pravdu, to já si tady budu muset nechat a dostudovat

Ondro, byla bych vděčná, kdybyste přestal konsumovat ten banán.

Nechci, abyste se zahltili nějakými fluskulemi, kterým nebude nikdo rozumět.

PRÁVO

-může dělat:

- a) nepomenutí
- b) uložení omezení (nesmí v noci ven, do klubů a pod.)
- c) odebrat dítě, svěřit jiné osobě
- d) omezení rodičům nebo dítěti - proti závislosti

NÁHRADNÍ RODINNÁ PÉČE

1. opatrovnictví (kolizní opatrovník, soud vymezí, na co je zřízen, zastupuje zájmy dítěte, např. když zemře 1 z rodičů a dítě je nezletilé a mohlo by být špatně nakládáno s jeho osudem, majetkem- opatrovník střeží zájmy dítěte)
2. pěstounská péče (SOS vesničky, rodina, pěstouni simulují rodinnou péči, vztahy, jako normální rodiče - pěstouni dostávají za to peníze od státu, když mají děti postižené, příplatky - příbuzenská, nepříbuzenská, přechodná, rodiče ve vězení - krátkodobá, pak se řeší delší; když se dostane do pěstounské péče, nezaniká jeho jméno ani vyživovací povinnost rodičů; jen do 18 let; hledají se další a další pěstouni)
3. poručenství (v rámci rodiny, příbuzenská - např. zemřou rodiče, pak strýc, teta apod. - výchova, zastupování, správa majetku)
4. svěřením do péče jiné FO
5. osvojení = adopce (ztrácí se veškerý kontakt s biologickými rodiči, ne vyživovací povinnost, ne právní vztahy - úplná x neúplná - jméno po biologických rodičích, nezruší se vyživovací povinnost, možnost dědění; možnost do 3 let zrušit, pokud to nefunguje; souhlas dítěte staršího 12 let nutný; složitá záležitost - psychologické šetření, dlouhodobá záležitost; nově možnost adoptovat zletilou osobu - nejčastěji z důvodu dědictví starší sourozenec; min. rozdíl 16 let věku mezi rodiči a dítěti; dítě k adopci nejdříve 6 týdnů po porodu; nelze odnést dítě jiné ženě, právně matkou ta, co dítě porodí)
6. ústavní péče - (baby boxy; kojenecké ústavy; diagnostické ústavy, dříve polepšovny, dětské domovy - Dagmar v Brně; ústavy sociální péče - tělesné, mentální postižení; výchovné ústavy 15-18 let; zařízení poskytující okamžitou a krátkodobou pomoc - Klokánek, ... - instantně při zjištění týrání apod.)

PRACOVNÍ PRÁVO

-prvek soukromého i veřejného práva - soukromé - cokoli si mohou smluvit x minimální mzda, dovolená, pracovní doba - prvek veřejného práva)

-úprava vztahů mezi zaměstnanci a zaměstnavateli

-zaměstnanec - jen FO, od 15 let, dokončená zákl.šk.docházka, zaměstnavatel FO i PO

Samozřejmě tortura, to všechno znáte.

Zuzko, Zuzano, děkuji.

Nevím teď, kdo se ptal, přesně.

Budou tam i svědci vyslýcháni.

Usnesla jsem se, že budeme dodržovat rozvrh.

Polehčující okolnosti: *něco přečte*, nevím přesně co to je

... co bych tady ještě našla zajímavého... no je to všechno spíš odpuzující

todle nemusíme, todle víme, todle jsme ještě asi nepitvali

No tak se musíme podívat, to máte pravdu, to já si tady budu muset nechat a dostudovat

Ondro, byla bych vděčná, kdybyste přestal konsumovat ten banán.

Nechci, abyste se zahltili nějakými fluskulemi, kterým nebude nikdo rozumět.

PRÁVO

-odborní - ve větších firmách, mají dojednávat pr. podmínky se zaměstnavatelem = kolektivní pracovní smlouvu

-**Zákoník práce 2006/7**, asi se bude updatovat

PRACOVNÍ POMĚR

1. jmenovací listina - vybrané pozice - ředitel, ministr, ...

2. pracovní smlouva - nutné věci:

- a) druh práce - co budete dělat
  - b) místo vykonávání
  - c) datum nástupu
- + jména, podpisy, adresy, informace

může mít:

Konkurenční doložka - po dokončení práce u firmy alespoň 1 rok nebude pracovat u podobné firmy, konkurence

Zkušební doba - max. 3 měsíce, 6 měsíců u vedoucích - mohou ukončit pracovní poměr obě strany

Doba určitá (max. 3 roky, 2x opakovat - pak doba neurčitá) - například zástup za někoho na mateřské apod.

změna pracovní smlouvy - dohoda, musí být písemně

PODMÍNKY

-pracovní doba - maximálně u nás 40 hodin týdně (směny 12,8,24)

-noční práce - od 22 večer do 6 ráno

-odpočinek mezi směny 11/12 hodin podle zletilosti

-přestávka na oběd min. 30 minut (zletilý po 6 hodinách, nezletilý po 4.5 hodinách)

UKONČENÍ PRACOVNÍHO VZTAHU

- dohodou: dopředu zaměstnanec řekne zaměstnavateli
- výpověď: výpovědní doba minimálně 2 měsíce, dává zaměstnavatel jen podle zákona, zaměstnanec dává z jakéhokoliv důvodu
- okamžité zrušení: musí být písemně, důvod je třeba: zaměstnanec založil požár, provedl trestný čin a byl odsouzen; ze strany zaměstnance: třeba nedostal mzdu
- uplynutím doby určité
- vyhoštěním cizince
- smrtí

Samozřejmě tortura, to všechno znáte.

Zuzko, Zuzano, děkuji.

Nevím teď, kdo se ptal, přesně.

Budou tam i svědci vyslýcháni.

Usnesla jsem se, že budeme dodržovat rozvrh.

Polehčující okolnosti: *něco přečte*, nevím přesně co to je

... co bych tady ještě našla zajímavého... no je to všechno spíš odpuzující
todle nemusíme, todle víme, todle jsme ještě asi nepitvali

No tak se musíme podívat, to máte pravdu, to já si tady budu muset nechat a dostudovat

Ondro, byla bych vděčná, kdybyste přestal konsumovat ten banán.

Nechci, abyste se zahltili nějakými fluskulemi, kterým nebude nikdo rozumět.

PRÁVO

Ochranná doba

- kdy se nedá výpověď dát
- nezaviněná a dočasná pracovní neschopnost
- výkon veřejné funkce (poslanec, zastupitel)
- těhotenství, mateřská a rodičovská dovolená

Dohoda provedení práce

- rozsah práce nepřekročí 300 hodin/rok u jednoho zaměstnavatele
- doplňková, jednorázová a prázdninová zaměstnání
- do 10000 neplacení zdravotního a sociálního pojištění
- zaniká provedením práce
- daň 15 %
- nad 10000 4,5 % zdrav. a 7,1 % sociální

Dohoda o pracovní činnosti

- více než 100 hodin za rok
- opakovaná činnost, dlouhodobá brigáda
- u jednoho zaměstnavatele max 20 hodin týdně
- nárok na dovolenou
- 15denní výpovědní lhůta
- zdrav. a soc. pokud měsíčně vydělám víc než 4000
- zaručená mzda: především u státních zaměstnanců, platová třída a platový stupeň

Mzda

- průměrná mzda (2024): 43 967
- superhrubá mzda (zrušeno)
- reálná mzda: to, co si za to člověk může koupit
- hrubá mzda: platí zaměstnavatel (zdravotní pojištění 4,5 %, → pojišťovna, 7,1 % → stát), daň fyzických osob z příjmu 15 %, právnických osob 21 %

Formy a složky mzdy

- časová mzda: za nějaký čas
- úkolová mzda: za úkol
- podílová mzda: dle podílu na tržbách za určité období

Práva a povinnosti zaměstnance

- BOZP: bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Samozřejmě tortura, to všechno znáte.

Zuzko, Zuzano, děkuji.

Nevím teď, kdo se ptal, přesně.

Budou tam i svědci vyslídání.

Usnesla jsem se, že budeme dodržovat rozvrh.

Polehčující okolnosti: *něco přečte*, nevím přesně co to je

... co bych tady ještě našla zajímavého... no je to všechno spíš odpuzující
todle nemusíme, todle víme, todle jsme ještě asi nepitvali

No tak se musíme podívat, to máte pravdu, to já si tady budu muset nechat a dostudovat

Ondro, byla bych vděčná, kdybyste přestal konsumovat ten banán.

Nechci, abyste se zahltili nějakými fluskulemi, kterým nebude nikdo rozumět.

PRÁVO

- rizikové práce → příplatky
- dovolená alespoň 4 týdny po odpracování alespoň 60 pracovních dnů

Zaměstnanecké benefity

- jazykové a odborné kurzy, semináře
- pružná pracovní doba
- stravenky
- firemní vozidlo, telefon, mobilní tarif, školky, notebook

Zvýhodnění zaměstnanci

- mladiství (ne přesčasy, ne noční směny)
- (těhotné) ženy (ne doly)
- zdravotně postižení

od hanky

Veřejné právo

- stát je nadřazen subjektům
- skrze veřejné právo realizuje svou moc

DRUHY

- ústavní právo - forma státu, rozdělení státní moci
- trestní právo
- správní právo - přestupky - ne trestní právo
- finanční - daně, poplatky, cla
- právo sociálního zabezpečení – zabezpečení a služby státu občanům
- občanské právo procesní - postup u soudu
- mezinárodní právo veřejné - vztahy mezi státy, mezi státy a mezinárodními organizacemi
- právo EU - nadřazeno právu členských států - povinnost implementovat unijní právo do svého systému

TRESTNÍ PRÁVO

- souhrn právních norem které chrání společnost, stát a občany před nežádoucím jednáním
- vymezuje trestní právo co je trestným činem, jaký trest se za něj ukládá, jakým způsobem postupovat při procesu

Samozřejmě tortura, to všechno znáte.

Zuzko, Zuzano, děkuji.

Nevím teď, kdo se ptal, přesně.

Budou tam i svědci vyslýcháni.

Usnesla jsem se, že budeme dodržovat rozvrh.

Polehčující okolnosti: *něco přečte*, nevím přesně co to je

... co bych tady ještě našla zajímavého... no je to všechno spíš odpuzující

todle nemusíme, todle víme, todle jsme ještě asi nepitvali

No tak se musíme podívat, to máte pravdu, to já si tady budu muset nechat a dostudovat

Ondro, byla bych vděčná, kdybyste přestal konsumovat ten banán.

Nechci, abyste se zahltili nějakými fluskulemi, kterým nebude nikdo rozumět.

PRÁVO

-změny trestního zákoníku: nejnovější 2009/2010

- nově se zavádí trest domácího vězení
- zákaz vstupu na sportovní / kulturní akce - chuligáni co tam vyvádí, obzvlášť na fotbale
- zpřísnění trestu za vraždu
- možnost alternativních trestů - úklidové činnosti

Účel a fce trestního práva

- ochrana společnosti
- represe
- výchova
- prevence

Trestní zákoník – trestní právo hmotné - definován trestný čin, jaké tresty se za něj ukládají, skutková podstata

Trestní řád – trestní právo procesní - průběh trestního řízení, když policie někoho zadrží, jak s ním má nakládat

Spáchání trestního činu

= naplnění skutkové podstaty TČ

= společensky nežádoucí, škodlivé jednání

= je jednáním zaviněný

= TČ dokonáný, ale i pokus, příprava, navádění, pomoc, neoznámení trestného činu, spolupachatel

-fyzická osoba je přičetná

-starší 15 let (rozumově i mravně vyspělá); pokud mladistvý (15–18) spáchá trestný čin nazývá se to provinění

-zavinění: úmyslné x nedbalé

úmysl přímý x nepřímý - šel zabít, krást x chci vyloupit, ale narazím na někoho a zavraždím ho, k tomu dojde

nedbalost - spoléhá na to, že nespáchá trestný čin x nevědomost, že spáchá trestný čin

Vyloučení trestní odpovědnosti

1. nutná obrana – v noci nás přepadne lupič, přepadne Vás pistolí, vy máte zbraň, zastřelíte ho - ale špatně se to prokazuje, dokazuje, že to bylo nutné, že bychom jinak zemřeli my

Samozřejmě tortura, to všechno znáte.

Zuzko, Zuzano, děkuji.

Nevím teď, kdo se ptal, přesně.

Budou tam i svědci vyslídání.

Usnesla jsem se, že budeme dodržovat rozvrh.

Polehčující okolnosti: *něco přečte*, nevím přesně co to je

... co bych tady ještě našla zajímavého... no je to všechno spíš odpuzující

todle nemusíme, todle víme, todle jsme ještě asi nepitvali

No tak se musíme podívat, to máte pravdu, to já si tady budu muset nechat a dostudovat

Ondro, byla bych vděčná, kdybyste přestal konsumovat ten banán.

Nechci, abyste se zahltili nějakými fluskulemi, kterým nebude nikdo rozumět.

PRÁVO

2. krajní nouze – převezmu řízení autobusu bez řidičáku protože řidič zemře etc.; hoří, rozbiju dveře
3. oprávněné použití zbraně - u policistů
4. svolení poškozeného – jen majetek
5. přípustné riziko - testování léků, látek - dobrovolníci - pro pokrok vědy - dobrovolně se přihlásí

-
6. nepřítčetnost - není schopna ovládat své jednání, není schopna posoudit nebezpečnost činu - psychiatrický posudek - pak ochranné léčení
  7. věk nižší než 15 let

přestupky - řeší policie, obecní úřad

přečin = z nedbalosti nebo úmyslný do 5 let odnětí svobody

zločin = úmyslný s odnětím svobody nad 5 let

zvlášť závažný zločin = úmyslný s odnětím svobody nad 10 let

-příprava pokus, podílnictví na TČ

-tzv. účinná lítost – podmínkou je to, že pachatel upustí od TČ co započal a pokusí se napravit následky za včas, například se nahlásí orgánu, následky, škoda nenastanou, účinně ho odčiní

-provinění = u mladistvých

-promlčecí doba - zločiny proti lidskosti se nepromlčí

-

Trestní řízení

- trestní řád (trestní právo procesní) popisuje způsob, jímž se budou chovat jednotlivé orgány
- zásady:
  - presumpce neviny
  - veřejnosti (až na výjimky jsou líčení veřejná mimo nezletilé)
  - legality (státní zástupce musí stíhat všechny trestné činy, o nichž se doví)
  - vyhledávací (i když se pachatel či obžalovaný přizná, musí se dohledat všechny důkazy)
  - oficiality (orgány jednají z vlastní iniciativy, ale musí se chovat přiměřeně)
  - stíhání ze zákonných důvodů
  - obžalovací (lze stíhat jen toho, na koho podá obžalobu státní zástupce)

Samozřejmě tortura, to všechno znáte.

Zuzko, Zuzano, děkuji.

Nevím teď, kdo se ptal, přesně.

Budou tam i svědci vyslídání.

Usnesla jsem se, že budeme dodržovat rozvrh.

Polehčující okolnosti: *něco přečte*, nevím přesně co to je

... co bych tady ještě našla zajímavého... no je to všechno spíš odpuzující

todle nemusíme, todle víme, todle jsme ještě asi nepitvali

No tak se musíme podívat, to máte pravdu, to já si tady budu muset nechat a dostudovat

Ondro, byla bych vděčná, kdybyste přestal konsumovat ten banán.

Nechci, abyste se zahltili nějakými fluskulemi, kterým nebude nikdo rozumět.

PRÁVO

- zajištění práva na obhajobu (ex offio – pokud nemá svého obhájce, je mu státem přidělen)
- bezprostřednosti (během procesu se přihlíží k výsledkům a bezprostředním důkazům)
- ústnosti (soud vyslýchá obžalovaného, svědky a tak dále)
- právo odepřít výpověď, nelze nutit k doznání

Stadia trestního řízení

- podezřelý – obviněný – obžalovaný – odsouzený
- 1. přípravné řízení (někdo se nám jeví jako podezřelý, musíme prověřit, jestli opravdu spáchal trestný čin): prověření podezření, zadržení, vazba, podání obžaloby – musí se rozhodnout do 48 hodin, jestli je ponechán ve vazbě, nebo půjde domů
- 2. předběžné projednání obžaloby (státní zástupce se obrací k soudu a ukazuje, co se zjistilo, soudce buď vrátí zpět k došetření nebo zahájí hlavní líčení)
- 3. hlavní líčení (z obviněného se stává obžalovaný, 14denní období, než rozsudek nabyde platnosti, kdy se lze odvolat: okresní – krajský – vrchní)
- 4. Odvolávací/opravné řízení
- 5. vykonávací řízení
- všechny tresty se zapisují do trestního rejstříku
- přitěžující a polehčující okolnosti
- milost pro jednoho, amnestie plošná – uděluje prezident

Trestné činy

- proti životu a zdraví (vražda, zabití, mučení, neposkytnutí pomoci)
- proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství (loupež, vydírání, pomluva)
- proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti (znásilnění, incest, kuplířství, pornografie)
- proti rodině a dětem (týrání, únos, bigamie)
- proti majetku
- hospodářské
- obecně nebezpečné (výroba drog, toxikomanie)
- proti životnímu prostředí
- proti ČR, cizímu státu a mezinárodní organizaci (sabotáž, vlastizrada¹)
- proti pořádku vee věcech veřejných
- proti branné povinnosti
- vojenské
- proti lidskosti, proti míru a válečné trestné činy

---

¹ velezrada – u presidenta

Samozřejmě tortura, to všechno znáte.

Zuzko, Zuzano, děkuji.

Nevím teď, kdo se ptal, přesně.

Budou tam i svědci vyslýcháni.

Usnesla jsem se, že budeme dodržovat rozvrh.

Polehčující okolnosti: *něco přečte*, nevím přesně co to je

... co bych tady ještě našla zajímavého... no je to všechno spíš odpuzující

todle nemusíme, todle víme, todle jsme ještě asi nepitvali

No tak se musíme podívat, to máte pravdu, to já si tady budu muset nechat a dostudovat

Ondro, byla bych vděčná, kdybyste přestal konsumovat ten banán.

Nechci, abyste se zahltili nějakými fluskulemi, kterým nebude nikdo rozumět.

PRÁVO

- promlčecí doba: 30 let za výjimečný trest, 15 let za max. 10 let, 10 let za max. 5 let, něco se nedá promlčet (terorismus, rozvracení republiky, zločiny proti lidskosti, od 1948 do 1989)

Tresty

- odnětí svobody (nepodmíněný trest, do 20 let řádné, na více je výjimečné: 20 až 30 nebo doživotí)
- domácí řízení (s náramky, většinou od osmi večer do pěti ráno, ale mohou chodit do práce, kostela, maximálně na dva roky)
- obecně prospěšné práce (většinou za přečin, musí se vykonat do jednoho roku)
- propadnutí majetku
- propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty
- peněžitý trest (max. 36 milionů korun)
- zákaz činnosti, pobytu (většinou občanovi, ale lze udělit i cizinci, nesmí se shodovat s jeho trvalým bydlištěm), vstupu (na kulturní a sportovní akce)
- ztráta čestných titulů nebo vyznamenání
- ztráta vojenských hodností
- vyhoštění (týká se cizinců, na 1 až 10 let nebo na dobu neurčitou, jsou to cizinci, již na našem území spáchali trestný čin)

Ochranná opatření

- preventivní charakter, ochrana společnosti
  - a. ochranné léčení (duševní porucha, toxikologie)
  - b. ochranná výchova (při zanedbané výchově dětí a nezletilých)
  - c. zabránění věci (kterou byl spáchán TČ)
  - d. zabezpečovací detence (nebezpeční pachatelé, ve vězení + léčba)
- podmíněný trest (zkušební doba 1 až 5 let), přečin, kdy výkon trestu nepřevyšuje tři roky, pokud za tu dobu spáchá trestný čin, nastupuje na nepodmíněný trest
- nepodmíněný trest = vězení
- odnětí svobody: nejvýše 20 let, výjimečné 20 až 30 let či doživotí

Věznice:

- vazební (obvinění, kteří byli vzati do vazby)
- věznice (odsouzení zde vykonávají trest odnětí svobody)
- věznice s ostrahou
  - s nízkým, středním a vysokým stupněm zabezpečení
- věznice pro mladistvé

Samozřejmě tortura, to všechno znáte.

Zuzko, Zuzano, děkuji.

Nevím teď, kdo se ptal, přesně.

Budou tam i svědci vyslídání.

Usnesla jsem se, že budeme dodržovat rozvrh.

Polehčující okolnosti: *něco přečte*, nevím přesně co to je

... co bych tady ještě našla zajímavého... no je to všechno spíš odpuzující
todle nemusíme, todle víme, todle jsme ještě asi nepitvali

No tak se musíme podívat, to máte pravdu, to já si tady budu muset nechat a dostudovat

Ondro, byla bych vděčná, kdybyste přestal konsumovat ten banán.

Nechci, abyste se zahltili nějakými fluskulemi, kterým nebude nikdo rozumět.

PRÁVO

- věznice se zvýšenou ostrahou

Trest smrti

- naposledy vykonán 2. 2. 1989
- 1990 zrušen
- 1992 LZPS – nelze aplikovat trest smrti
- abolicionisté vs. mortikalisté

Správní právo

- rozlišujeme státní správu a samosprávu, státní správu dělíme na ústřední (je jen jeden pro celou republiku) a územní (třeba pro kraj) orgány
- samospráva se děje v rámci obcí a krajů
- upravuje vztahy při realizaci výkonu moci ve státě v oblasti tzv. veřejné správy
- hlavním pramenem je správní řád, ale dále třeba stavební zákon, živnostenský zákon atd.
- vztah mezi státní správou a fyzickou / právnickou osobou: státní správa může vůči nám dělat jen to, co jí explicitně vymezuje zákon
- správní právo organizační (organisace veřejné správy), hmotné (jak se bude spravovat školství, kultura – konkrétní věci), procesní (jak má být správní právo aplikováno – kdo má jaká práva, co budou dělat úřady atp.) a trestní (zabývá se přestupky)
- proti rozhodnutí se lze odvolat, můžeme i žalovat na krajský správní soud, pak lze žalovat i rozhodnutí tohoto soudu v tzv. kasační stížnosti (žalujeme orgán státu, státní instituci)
- fikce doručení: předpokládají, že jsme dopis obdrželi do 15 dnů

Samozřejmě tortura, to všechno znáte.

Zuzko, Zuzano, děkuji.

Nevím teď, kdo se ptal, přesně.

Budou tam i svědci vyslídání.

Usnesla jsem se, že budeme dodržovat rozvrh.

Polehčující okolnosti: *něco přečte*, nevím přesně co to je

... co bych tady ještě našla zajímavého... no je to všechno spíš odpuzující

todle nemusíme, todle víme, todle jsme ještě asi nepitvali

No tak se musíme podívat, to máte pravdu, to já si tady budu muset nechat a dostudovat

Ondro, byla bych vděčná, kdybyste přestal konsumovat ten banán.

Nechci, abyste se zahltili nějakými fluskulemi, kterým nebude nikdo rozumět.